ڕۆژهەڵات

فرهنگی اجتماعی سیاسی اقتصادی

Rojhelat Independent Weekly

دوشنبه ۱۶ آبان ۱۳۸۴ ■ ۴ شوال ۱۴۲۶ ■ ۷ نوامبر ۲۰۰۵

سال دوم ■ شماره‌ی ۴۳ ■ ۱۶ صفحه ■ ۱۰۰ تومان

ما روزنامه‌نگاریم، فقط همین

صفحه‌ی اندیشه‌ی روزنامه‌ی شرق اکنون خوانندگان ثابتی برای خود دست و پا کرده‌است. اصلی‌ترین دلیل آن نیز تکرار نام‌هایی است که اکنون در عرصه‌ی مباحث فکری و فلسفی ایران دارای جایگاه‌های شناخته‌شده‌ای هستند. چگونگی سیاست‌گذاری و اداره‌ی صفحات روزنامه‌ی شرق و بررسی تفکر حاکم بر صفحه‌ی اندیشه‌ی آن موضوع گفتگوی این شماره‌ی ... صفحه‌ی ۳

پرسش از هویت کردی

شاید در غیاب چارچوب‌های تعریف‌شده که بیانگر همسانی‌ها و تمایزها هستند افراد یک جامعه از امکان برقراری رابطه در میان خود و هم‌چنین در ارتباط با دیگری تا حد زیادی محروم بمانند. تلاش برای ارائه‌ی چارچوب‌های تعریف شده‌و شناخت ویژگی‌ها تلاشی است که پرسش از هویت را در محور خود قرار داده‌است. هدف این میزگرد پرداختن به پرسش‌هایی است که ... صفحات ۸ و ۹

تاڵەبانی و بارزانی لە ئەورووپا

گەشەی دیپلۆماسیی کورد

وابڕیارە جەلال تاڵەبانی سەرۆک کۆماری عێراق، ڕۆژی دووشەمە بگاتە ئیتالیا و لەگەڵ گەورە بەرپرسانی ئەو وڵاتەدا کۆ ببێتەوە، هەروەها بڕیارە تاڵەبانی لە درێژەی ئەم سەفەرەیدا سەردانی ئوتریش و دواتر واتیکان بکات و ڕەنگە چاویشی بە «پاپ» بکەوێ، زۆرێک لە ئاگایان پێیانوایە ئەم سەفەرودیدارانەی تاڵەبانی هەم وەک سەرۆک کۆماری عێراق وهەم وەک سەرکردەیەکی کوردگەلێک گرنگ وبەسوودە ودەتوانێ داهاتووی عێراقی یاسامەند و کوردستانی فیدرال بەرەو گەشە ببات. لەملاشەوە گەشتە دیپلۆماسییەکەی مەسعود بارزانی؛ سەرۆکی هەرێمی کوردستان و وەفدی هاوڕێی بۆ ئەمریکا و بریتانیا و ئەڵمان دەردەخات کە سەرکردە سیاسییەکانی کورد لە عێراقدا، جگەلەوەی بەودیدارانەوە هەوڵ لە پتەوتر کردنی پێوەندییەکانیان و پێگەی خویان دەدەن، خەباتی دیپلۆماسییان لە عێراقی فیدرالدا بۆ گەیشتن ... بڕوانە لاپەڕەی ۱۵

فرهنگ | سیاسی | جامعه | ئەندیشە | سیاست | ئازاد

دەرفەتی مێژوویی هەڵکەوتن، یان درووستکردن؟
لاپەڕەی ۱۰

چە کسی استاندار می‌شود؟
صفحه‌ی ۲

مانیفێستی ئالان بادیۆ بە فەڕەنسیبوونی فەلسەفە
لاپەڕەی ۱۱

جبهه‌ی متحد کرد ماه آینده
صفحه‌ی ۳

مەیلی ڕەوایی و چێژێکی بریندار
لاپەڕەی ۱۳

عدم معرفی استانداران ده استان
صفحه‌ی ۶

تەقینەوەکانی سلێمانی و ئازادیی بیروڕا
لاپەڕەی ۱۵

ترکیه: Roj.tv را تعطیل کنید
صفحه‌ی ۷

غیابی گفتوگۆ

ڕەزا عەلی‌پوور

ئێمە تەنیا وتوێژێکین.
هولدرلین

١ ئایدیۆلۆژیاکان سەرەرای ئەو کۆمەڵە خسڵەتەیان کە بەزۆری باسیان لێدەکرێت خسڵەتێکی دیکەیان هەیە ئەویش ئەوەیە کە بەردەوام لە دابەشکردندان، ئەم دابەشکردنە تا ئاستی چەمکەکانیش دەڕوا، تەنانەت زۆرجار بەو چەمکانەوە چییەتیی خۆیان پێناسە دەکەن، کە چەندە ئەو چەمکانەی هەڵیدەگرن دەرخەری ناوەرۆکی حەقیقییان بن، هێندەش دەتوانن داپۆشەر بن. «وتوێژ» یان «دیالۆگ» یەکێک لەو چەمکانەیە کە لە دنیای ئەمڕۆدا ئایدیۆلۆژیای لیبرالی و بەرەی ڕاست بەزۆری هەوڵ ئەدا بۆ خۆی قۆرغی بکات و لەباتیی ئەمە «دیالێکتیک» یان «نەفیی دیالێکتیکی» بە تەنیا بۆ چەپ بهێڵنەوە، هەڵبەت ئەمە بەو ساناییە نییە چونکوو هەندێ روانینی چەپیش وتوێژی ڕەخنەگرانە و خودی وتوێژ بە بەشێک لە دیالێکتیک دەزانن و هەوڵیش ئەدەن بە دابەشکارییەکی دیکەوە؛ وتوێژی ڕاستەقینە و درۆیین، خۆیان بلکێنن بە وتوێژەوە، لەهەرحاڵدا ئەوی لێرەدا مەبەستی ئێمەیە تێگەیشتنە لە دیالۆگ و وتوێژ بە مانایەکی بەربڵاوتر.

٢ لەلای سوفیستەکان و تەنانەت سوقراتیش، حەقیقەتێک ئەگەر ببێ لەڕێگەی دیالۆگەوە خۆی دەردەخا، دیالۆگ لە سادەترین مانادا وتوێژی ڕوو لەڕوو «face to face» ی نێوان دووکەس یان چەندکەسە بۆ تێگەیشتن و قسەکردن لەسەر دیاردە و بابەتێک، بەم مانایە دیالۆگ بریتییە لە ئاڵوگۆڕکردنی بیرورا و گوزارشت کردن لەدیدو بۆچوونی خود بۆ ئەویدی، لێرەوە تێدەگەین «ئەویدی» ڕەهەند و لایەنێکی زەرووری و پێویستی وتوێژە، بەڵام هەڵەیە پێمانوابێ ئەو ئەویدییە تەنیا دەتوانێ مرۆڤێکی دیکە بێت، بەم ڕوانینەوە ئەکرێ وتوێژ هێندە بەربڵاو ببێتەوە کە زۆرباس و توێژینەوە و ڕەخنەو ئاڵوگۆڕی نێوان گوتار و ڕوانینەکان بە وتوێژ بزانین. بەڵام ئەگەرلەمانا ناسراوەکەیدا سەیری بکەین و وتوێژی نێوان مرۆڤەکان (هەڵبەت نەک ڕوو لە ڕوو بە تەنیا) لەبەرچاو بگرین، تێدەگەین مرۆڤ چەندە مەیلی بۆ گوتن هەیە، هێندە مەیلی بۆ وتوێژ نییە، یەکێک لەو مەرج، یان خسڵەتانەی بۆ وتوێژ باسی لێدەکرێ وەرگرتنی ئەویدییە وەک خود و کەسێکی بەرانبەرو هاوسان بە کۆمەڵێک جیاوازییەوە، وەک «مارتین بووبێر» دەڵێ ئەم مەرجە بنەڕەتییە خودی گفتوگۆ ئەگەرنەوترێ محاڵ، دژواردەکاتەوە.

٣ ئەرستوو دەڵێ مرۆڤ بوونەوەرێکی قسەکەرە، لێرەوە مرۆڤ ناچارە لەگوتن، بەڵام مەرج نییە هەموو ئەوگوتنانە بە ئاراستەی گفتوگۆدا بڕوا، بە ڕوانینێکی خێرا و گشتی بۆ مێژوو، تێدەگەین لە کۆمەڵگا سوننەتییەکاندا ئەوی دیاریکەرە نەک گفتوگۆ و دیالۆگ بەڵکوو تاکبێژی و «مونولۆگ»ە. لەم سەردەمەشدا کە وێدەچێ بارستی قسەکردن (بە بۆنەی میدیا و ڕۆژنامەو...وە) زیاتر بووبێت و مەیل بە گوتن چ بە شێوەی تاکی و چ بەشێوەی کۆیی بەرەو گەشەدەڕوا، سادە دڵانە دەبێت کە بڵێین ئەم گوتنانە گفتوگۆن و گفتوگۆ بۆ چارەسەرکردنی کێشەکان لە بەرچاو گیراوە. ئەمەیش بە بەڵگاندنێکی سادەوە؛ کاتێک گوتاری زاڵی نێو دەوڵەتی هێشتا ریالیزمە و مرۆڤەکان بەشێوەی ئاگا و نائاگا پەنا بۆ پراگماتیزم (کردەگەرێتی) دەبەن و پراگماتیزم (نە وەک فەلسەفە) لە قەڵافەتی میتۆد و تەنانەت ئەخلاقدا خۆی دەنوێنێ، باسێک لەوەدا نییە گفتوگۆ ئەورەهەندەیەلە ماناکانی خۆی دادەماڵدرێت و ئەوەی دەمێنێتەوە وەهمی گفتوگۆ و خۆ ئیرزا کردنە بە ژاوەژاو و زۆر بڵێیی.

٤ لە سەدەی بیستەمدا لەباختینەوە تا لیۆتار بەشێوەگەلێکی جۆراوجۆر باس لە «وتوێژ» کراوە، ئەگەر بمانەوێ ڕوانینەکان جیا بکەینەوە ئەتوانین بڵێین لەم سەردەمەدا سێ ڕوانینی گشتی دەربارەی وتوێژهەیە؛ ڕوانینێک کەپێی وایە وتوێژ پێویستەو ئیمکانی هەیە؛ ئەمە کەسانێ وەک پووپێر، باختین، هابرماس و زۆر بیرمەندی دیکەش دەگرێتەوە و وتوێژ وەک میتۆد و تەنانەت مەبەست (لەبەرئەوەی لەم دیدەدا مرۆڤ بە ئەویدییەوە خۆی دەردەخا) گرنگیی پێدەدرێت، بەڵام کەسانێ دیکە باس لە ئەستەمی و دژوار بوونی گفتوگۆ دەکەن و باس لەوە دەکەن کە مرۆڤ و گوتار و دنیا بینییەکان وەک کۆمەڵە دوورگەیەک وان کە بەدژواری بتوانن پێکەوە پێوەندی بگرن و وتوێژ بکەن. ئەگەریش بتوانن زیاتر بەدحاڵیبوونی... بڕوانە لاپەڕەی ۱۵